

Naturvärdesinventering

Götastrand 1:1 m.fl. – Vaggeryds kommun

Naturcentrum AB – NVI enligt Svensk Standard 199000
27 april 2022

Uppdragsgivare

Vaggeryds kommun

Uppdragsgivarens kontaktperson

Viktorija Ackar

Tel. 0370-67 80 46

viktorija.ackar@vaggeryd.se

Uppdragstagare

Naturcentrum AB

Strandtorget 3

444 30 Stenungsund

Tel. 010-220 12 00

ncab@naturcentrum.se

Projektorganisation

Naturcentrums projektnummer: 3128

Projektledare: Oskar Kullingsjö

Tel. 010-220 12 23

oskar.kullingsjo@naturcentrum.se

Naturvärdesinventering och rapport: Oskar Kullingsjö

Granskning: Erik Börjesson

Kartmaterial

Ortofoto från uppdragsgivaren.

Topografiska kartan (Lantmäteriets öppna data)

Open street map

Omslagsbild

Naturvärdesobjekt 5.

Foton i rapporten

Samtliga foton är från inventeringsområdet och har tagits i samband med inventeringen.

Denna rapport bör citeras

Kullingsjö, O. 2022. Naturvärdesinventering, Götastrand 1:1 m.fl. – Vaggeryds kommun. Naturcentrum AB i pdf-rapport till Vaggeryds kommun. 22 sidor.

Innehåll

Sammanfattning.....	4
Uppdrag	5
Metodik.....	7
Naturvärdesbedömning.....	7
Fältinventering.....	7
Detaljeringsgrad	7
Tillägg.....	7
Nomenklatur – namnpresentation	8
Resultat	9
Inventeringsområdet.....	9
Läge	9
Beskrivning	9
Resultat av förarbete	9
Naturinventeringar	9
Naturvårdsarter	9
Gällande områdesskydd	10
Resultat av fältinventering	12
Naturvärdesobjekt.....	12
Naturvårdsarter	12
Generella biotopskydd	13
Redovisning av naturvärdesobjekt.....	14
Referenser	20
Publikationer	20
Internetbaserade källor	20
Bilaga – Förtydliganden av metodik	21
Förarbete	21
Naturvårdsarter	21
Generellt skyddade biotopskyddsområden.....	22

Sammanfattning

Naturcentrum AB har på uppdrag av Vaggeryds kommun, genomfört en naturvärdesinventering i ett 4,4 hektar stort område på fastigheten Götastrand 1:1 i västra kanten av Vaggeryd tätort. Inventeringen ska kunna utgöra underlag för en ny detaljplan och bygglov. Inventeringen har genomförts enligt **Svensk Standard** för naturvärdesinventering (SS199000: 2014) med detaljeringsgrad detalj och med följande tillägg:

4.5.2 Naturvärdesklass 4.

4.5.3 Generellt biotopskydd.

4.5.5 Detaljerad redovisning av artförekomst

Inventeringsområdet är beläget i västra kanten av Vaggeryd, cirka 700 meter öster om E4:an. Det består huvudsakligen av yngre produktionsskog på sandig och mer eller mindre torr mark. Tall dominerar, men det finns även gott om gran och björk. Träden är unga, men det finns inslag av äldre tallar där en grov uppskattning är att de äldsta kan vara drygt hundra år. Kring en tipp för trädgårdsavfall växer även andra lövträd som sälg, asp, rönn, oxel och ek. Längst i sydväst finns ett fuktigare parti med sumpskog.

Vid inventeringen identifierades sex naturvärdesobjekt. Totalt omfattar objekt med naturvärde en dryg hektar av inventeringsområdet (cirka 25% av ytan). Identifierade naturvärdesobjekt utgörs av:

- **Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3.** Ett naturvärdesobjekt som utgörs av en sumpskog i sydvästra delen av inventeringsområdet. .
- **Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.** Fem naturvärdesobjekt, varav två sandtallskogar, ett vedupplag, en triviallövskog och ett dike.

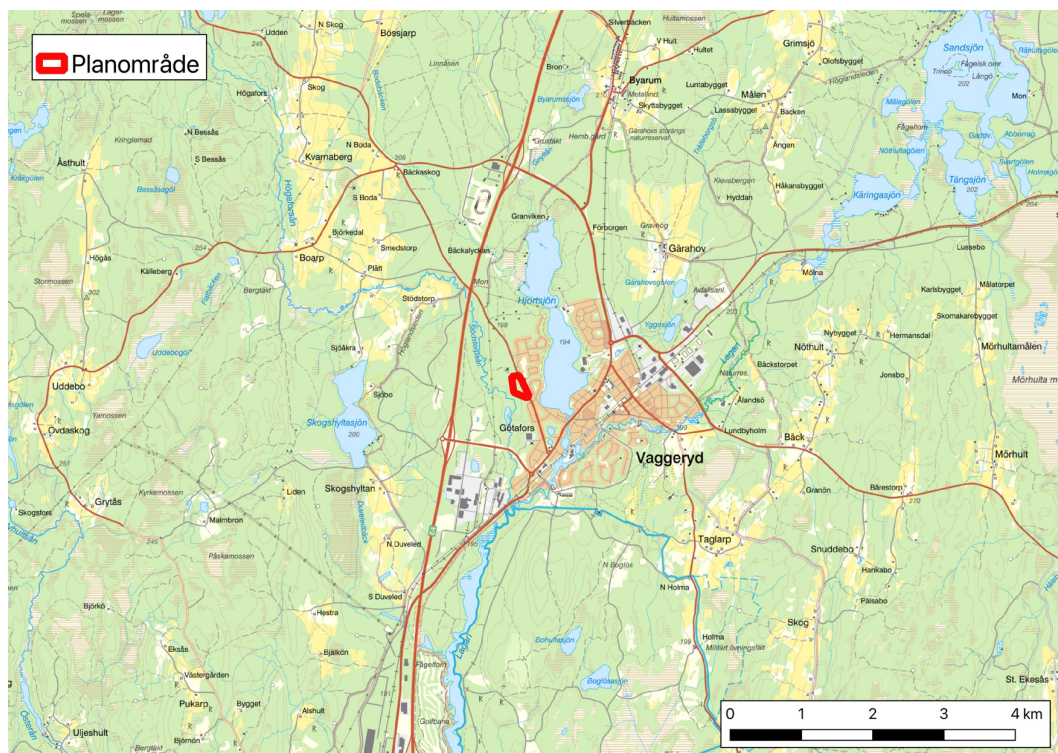
Tre naturvårdsarter noterades från inventeringsområdet, alla från sumpskogen i naturvärdesobjekt 5:

- En vanlig groda noterades. Dessutom sågs 6 äggklumpar och flera adulta individer som inte kunde artbestämmas (vanlig groda eller åkergroda). Vanlig groda är fridlyst enligt 6 § artskyddsförordningen medan åkergroda är fridlyst enligt den mer omfattande 4 § artskyddsförordningen.
- Blåsflikmossa, som är en signalart i sumpskogar, sågs i östra delen av naturvärdesobjekt 5. Den indikerar att skogen har hög och jämn luftfuktighet.
- Hårklomossa noterades med endast ett litet skott. Den är fridlyst enligt 8 § artskyddsförordningen.

Uppdrag

Naturcentrum AB har på uppdrag av Vaggeryds kommun, genomfört en naturvärdesinventering i ett 4,4 hektar stort område på fastigheten Götastrand 1:1 i västra kanten av Vaggeryd tätort. Inventeringen ska kunna utgöra underlag för en ny detaljplan och bygglov. Inventeringen har genomförts enligt **Svensk Standard** för naturvärdesinventering (SS199000: 2014).

Inventeringsområdets läge i förhållande till kringliggande landskap framgår av figur 1 och avgränsat inventeringsområde framgår av figur 2.

Figur 1. Inventeringsområdets läge i förhållande till kringliggande landskap.

Figur 2. Inventeringsområdet avgränsat med röd linje.

Metodik

Inventeringen har utförts enligt **Svensk Standard** (SS 19 90 00: 2014). Det innebär identifiering av geografiska områden med positiv betydelse för biologisk mångfald, samt bedömning av denna betydelse. Med biologisk mångfald avses; "mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem."

Naturvärdesbedömning

Områden av positiv betydelse för biologisk mångfald avgränsas och beskrivs som naturvärdesobjekt eller landskapsobjekt. Naturvärdesobjektens betydelse för biologisk mångfald bedöms enligt en skala i tre eller fyra naturvärdesklasser enligt figur 2. Naturvärdesklass 1–3 är obligatoriska och naturvärdesklass 4 är ett tillägg. Vid denna inventering har naturvärdesklass 4 ingått.

Högsta naturvärde – naturvärdesklass 1
Störst positiv betydelse för biologisk mångfald
Högt naturvärde – naturvärdesklass 2
Stor positiv betydelse för biologisk mångfald
Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3
Påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald
Visst naturvärde – naturvärdesklass 4
Viss positiv betydelse för biologisk mångfald

Figur 3. Naturvärdesklasser.

Fältinventering

Fältinventering genomfördes genom att hela inventeringsområdet genomströvades. Utifrån beprövad kunskap och erfarenhet eftersöktes biotopkvaliteter och arter av betydelse för biologisk mångfald. Inventeringsområdet har inventerats vid följande tillfällen: 5 april och 19 april 2022.

Detaljeringsgrad

Naturvärdesinventering enligt **Svensk Standard SS 19 90 00** kan utföras med olika detaljeringsgrad. Inventeringen genomfördes i detta fall med detaljeringsgrad **detalj**. Det innebär att redovisningen omfattar naturvärdesobjekt med en yta av 10 m² eller mer samt linjeformade objekt med en minsta längd av 10 m och 0,5 m bredd.

Tillägg

Naturvärdesinventering enligt **Svensk Standard SS 19 90 00** kan utföras med olika tillägg. Vid denna inventering har nedanstående tillägg ingått:

4.5.2 Tillägget **naturvärdesklass 4**, vilket innebär att även naturvärdesobjekt med naturvärdesklass 4 – visst naturvärde – identifieras och avgränsas

4.5.3 Tillägget **generellt biotopskydd** vilket innebär att innebär att alla områden som omfattas av det generella biotopskyddet enligt miljöbalken 7 kap 11§ och förordning om områdesskydd oavsett storlek, identifieras och kartläggas.

4.5.5 Tillägget **detaljerad redovisning av artförekomst** vilket innebär att förekomster av naturvårdsarter redovisas på karta eller med koordinater. Det innebär inte att arterna eftersöks noggrannare men att varje påträffad förekomst redovisas med större noggrannhet.

Nomenklatur – namnpresentation

Samtliga arter anges med vedertagna svenska namn. Om svenskt namn saknas anges vetenskapligt namn. För naturvårdsarter presenteras det vetenskapliga namnet i tabell. Namnen, såväl de svenska som de vetenskapliga, följer dyntaxa.

Resultat

Inventeringsområdet

Läge

Inventeringsområdet är beläget i västra kanten av Vaggeryd, cirka 700 meter öster om E4:an. Österut finns främst tätortsbebyggelse, men även Hjortsjön, en mindre sjö som ligger knappt 200 meter öster om inventeringsområdet. Västerut och norrut är huvudsakligen produktionsbarrskog, medan det söder om inventeringsområdet även finns lövdominerade skogar och sumpskog. Stödstorpaån passerar strax sydväst om inventeringsområdet.

Beskrivning

Inventeringsområdet består huvudsakligen av yngre produktionsskog på sandig och mer eller mindre torr mark. Lingon, renlavar och husmossa är vanliga arter i botten-skiktet. Tall dominerar, men det finns även gott om gran och björk. Träden är unga, men det finns inslag av äldre tallar där en grov uppskattning är att de äldsta kan vara drygt hundra år. Kring en tipp för trädgårdsavfall växer även andra lövträd som sälg, asp, rönn, oxel och ek. Längst i sydväst finns ett fuktigare parti med sumpskog med gran, tall och björk.

Områden som bedömts ha lågt naturvärde består främst av yngre produktionsbarrskog.

Resultat av förarbete

Genomgångna källor redovisas i Bilaga – Förtydligande av metodik.

Naturinventeringar

I de genomgångna källorna saknas naturinventeringar från inventeringsområdet. En nyckelbiotop ligger strax söder om inventeringsområdet. Det rör sig om en blandsumpskog i kanten av Stödstorpaån.

Naturvårdsarter

Det saknas observationer av naturvårdsarter i inventeringsområdet. I närområdet finns dock rikligt med observationer, främst av fåglar (se tabell 1).

Några arter som särskilt kan omnämnas är purpurvitmossa, källpraktmossa och rödgul trumpetsvamp som är signalarter som indikerar fuktiga miljöer som är kalkrika eller källpåverkade. De är rapporterade från nyckelbiotopen sydväst om inventeringsområdet.

Tabell 1. Naturvårdsarter rapporterade i ArtDatabankens databaser (uttag gjort 2022-02-04) inom 200 meter från inventeringsområdet (inga rapporter från inventeringsområdet). För fåglar endast arter som angetts med någon form av häckningskriterie och som inte är sjöfåglar.

Organismgrupp	Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Kategori
Däggdjur	<i>Lutra lutra</i>	utter	NT, §
Grod- och kräldjur	<i>Vipera berus</i>	huggorm	§
Fåglar	<i>Caprimulgus europaeus</i>	nattskärra	§
Fåglar	<i>Apus apus</i>	tornseglare	EN
Fåglar	<i>Grus grus</i>	trana	§
Fåglar	<i>Dryobates minor</i>	mindre hackspett	NT
Fåglar	<i>Dryocopus martius</i>	spillkråka	NT
Fåglar	<i>Falco subbuteo</i>	lärkfalk	§
Fåglar	<i>Corvus corone</i>	kråka	NT
Fåglar	<i>Poecile montanus</i>	talltita	NT
Fåglar	<i>Lullula arborea</i>	trädlärka	§
Fåglar	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	grönsångare	NT
Fåglar	<i>Curruca curruca</i>	ärtsångare	NT
Fåglar	<i>Sturnus vulgaris</i>	stare	VU
Fåglar	<i>Turdus pilaris</i>	björktrast	NT
Fåglar	<i>Turdus iliacus</i>	rödvingetrast	NT
Fåglar	<i>Ficedula hypoleuca</i>	svartvit flugsnappare	NT
Fåglar	<i>Ficedula parva</i>	mindre flugsnappare	§
Fåglar	<i>Carpodacus erythrinus</i>	rosenfink	NT
Fåglar	<i>Chloris chloris</i>	grönfink	EN
Storsvampar	<i>Craterellus lutescens</i>	rödgul trumpetsvamp	S
Mossor	<i>Pseudobryum cinclidioides</i>	källpraktmossa	S
Mossor	<i>Sphagnum warnstorffii</i>	purpurvitmossa	§

Gällande områdesskydd

Delar av området ligger mindre än hundra meter från Stödstorpaån och kan omfattas av strandskydd. I övrigt har inga delar av inventeringsområdet tidigare registrerats som skyddade genom kap. 7 Miljöbalken.

Figur 4. Naturinventeringar och naturvårdsarter utom fåglar.

Resultat av fältinventering

Naturvärdesobjekt

Vid inventeringen identifierades sex naturvärdesobjekt (Figur 5). Totalt omfattar objekt med naturvärde en dryg hektar av inventeringsområdet (cirka 25% av ytan). Identifierade naturvärdesobjekt utgörs av:

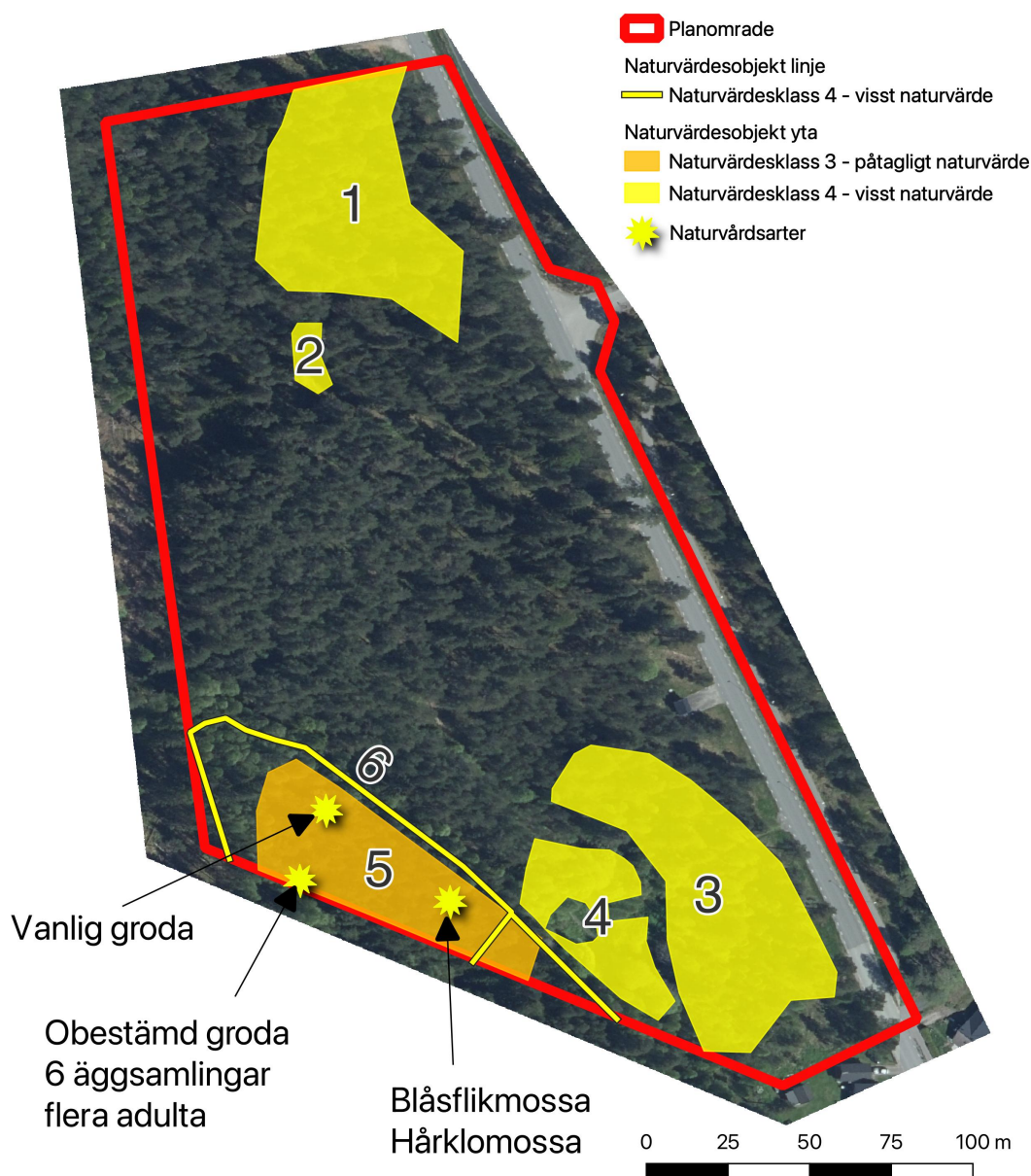
- **Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3.** Ett naturvärdesobjekt som utgörs av en sumpskog i södra delen av inventeringsområdet. .
- **Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.** Fem naturvärdesobjekt, varav två sandtallskogar, ett vedupplag, en triviallövskog och ett dike.

Naturvårdsarter

Tre naturvårdsarter noterades från inventeringsområdet, alla från sumpskogen i naturvärdesobjekt 5:

- **Vanlig groda *Rana temporaria* (§)** noterades med en individ i naturvärdesobjekt 5. Drygt 20 meter söder om den sågs sex äggklumpar av antingen vanlig groda eller åkergroda och flera vuxna grodor dök ned i dyn när jag kom, men hann inte artbestämmas. Vanlig groda är fridlyst enligt 6 § artskyddsförordningen medan åkergroda är fridlyst enligt den mer omfattande 4 § artskyddsförordningen. Om åtgärder ska utföras som kan påverka grodornas livsmiljö kan det komma att krävas dispens från artskyddsförordningen och det rekommenderas i så fall att utföra en fördjupad inventering av groddjur.
- **Blåsflikmossa *Lejeunea cavifolia* (S)**, som är en signalart i sumpskogar, sågs i östra delen av naturvärdesobjekt 5. Den indikerar att skogen har hög och jämn luftfuktighet.
- **Hårklomossa *Dichelyma capillaceum* (§)** noterades med endast ett litet skott i naturvärdesobjekt 5. I nyckelbiotopen söderut finns större bestånd. Den är fridlyst enligt 8 § artskyddsförordningen. Arten har tidigare varit rödlistad och omfattades tidigare även av ett åtgärdsprogram för att bevara den. Sverige hyser ungefär 90% av det europeiska beståndet av arten.

Inventering av naturvårdsarter (se Bilaga – Förtydligande av metodik) syftar till att med rimlig säkerhet utgöra underlag för naturvärdesbedömning samt avgränsning av naturvärdesobjekt och landskapsobjekt. Det innebär att det kan finnas fler naturvårdsarter, rödlistade arter och skyddade arter utöver de som påträffats och redovisats. För att med större säkerhet konstatera eller utesluta om vissa arter finns eller inte finns i ett område krävs normalt upprepade, specialiserade, artinriktade och fördjupade inventeringar. De under inventeringen påträffade naturvårdsarterna kommer att registreras på Artportalen.

Figur 5. Naturvärdesobjekt och naturvårdsarter.

Generella biotopskydd

Miljöer som omfattas av generellt biotopskydd framgår av Bilaga – Förtydligande av metodik. Inga sådana miljöer hittades i inventeringsområdet.

Redovisning av naturvärdesobjekt

Objekt ID: 1 Äldre tallar på sandmark

Areal: 0,32 hektar

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 4 – Visst naturvärde

Dominerande naturtyp: Skog och träd

Biotoper: Sandtallskog

Beskrivning: Ung tallskog, men där det finns inslag av glest stående äldre tallar som uppskattningsvis skulle kunna vara över hundra år. Det är dessa äldre tallar som utgör objektets naturvärde. Ett par av tallarna har mindre håligheter. Enstaka tallågor förekommer. Marken är sandig och det växer bland annat lingon, renlavar och husmossa i bottenskiktet. Sandtallskogar med lång trädkontinuitet (dvs att skogen inte varit kalhuggen på länge) har ofta en rik svampflora. Här kan trädkontinuiteten till viss del ha behållits i och med att det finns ett glest skikt av äldre tallar.

Biotopkvalitéer: Äldre tallar på sandmark (bra miljö för en del sällsynta svampar). Hålträd.

Naturvårdsarter: -

Tidigare uppgifter: -

Områdesskydd: -

Objekt ID: 2 Upplag med grov ved

Areal: 0,02 hektar

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 4 – Visst naturvärde

Dominerande naturtyp: Skog och träd

Biotoper: Vedupplag

Beskrivning: Upplag med grova vedstockar av björk, tall med mera. Stockarna är till stor del täckta av mossa och bägarlavar. Vedsvampar som noterades vid inventeringen var plattticka, klibbticka, sotticka, epålettsvamp, fnöskticka och gullkrös, vilka alla är vanliga arter. Grov ved är en bristvara i skogen och nyttjas av bland annat svampar och insekter.

Biotopkvalitéer: Grov ved av flera trädslag

Naturvårdsarter: -

Tidigare uppgifter: -

Områdesskydd: -

Objekt ID: 3 Tallar på sandmark

Areal: 0,36 hektar

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 4 – Visst naturvärde

Dominerande naturtyp: Skog och träd

Biotoper: Sandtallskog

Beskrivning: Glest stående äldre tallar, de äldsta uppskattas kunna vara cirka hundra år. Mellan dessa växer gles ungskog med björk och tall. I botten växer gräs och ris av lingon och blåbär. Sandtallskogar med lång trädkontinuitet (dvs att skogen inte varit kalhuggen på länge) har ofta en rik svampflora. Här kan trädkontinuiteten till viss del ha behållits i och med att det finns ett glest skikt av äldre tallar.

Biotopkvalitéer: Äldre tallar på sandmark (bra miljö för en del sällsynta svampar).

Naturvårdsarter: -

Tidigare uppgifter: -

Områdesskydd: -

Kommentar: Objektet bedöms vara på gränsen att nå upp till naturvärdesklass 4.

Objekt ID: 4 Igenväxande glänta med ung triviallövskog

Areal: 0,12 hektar

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 4 – Visst naturvärde

Dominerande naturtyp: Skog och träd

Biotoper: Triviallövskog

Beskrivning: Igenväxande glänta med ett varierande trädskikt av främst lövträd. Här växer bland annat björk, sälg, ek, rönn, asp och oxel. Trädskiktet är ganska ungt. I objektet finns även en tipp med trädgårdsavfall, där det bland annat dumpats grenar och ved.

Biotopkvalitéer: Sälg (pollen- och nektarresurs på våren), variation av lövträd, död ved.

Naturvårdsarter: -

Tidigare uppgifter: -

Områdesskydd: -

Kommentar: Objektet bedöms vara på gränsen att nå upp till naturvärdesklass 4.

Objekt ID: 5 Gransumpskog

Areal: 0,24 hektar

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 3 – Påtagligt naturvärde

Dominerande naturtyp: Skog och träd

Biotoper: Gransumpskog

Beskrivning: Gransumpskog med ganska stort inslag av tall och björk. Trädsiktet är varierat med det saknas riktigt gamla träd. Det finns relativt mycket död ved, både stående och liggande, som ofta ligger blött. Det är en mycket bra miljö för bland annat mossor; här noterades den fridlysta arten hårklomossa och signalarten blåsflikmossa. Bitvis är det rejält blött, särskilt i västra delen, men objektet är omgärdat av diken och skulle troligen vara betydligt blötare utan dem. I blöta delar växer bland annat rikligt med kärrbrässa och mossor som kärrskedmossa, spärrkrokmossa och brokvitmossa. En vanlig groda noterades i nordvästra delen och drygt 20 meter söder om den, i ett dike som löper genom objektet, sågs sex äggsamlingar av grodor och även flera vuxna individer som dock inte hann artbestämmas innan de gömde sig i dyn.

Biotopkvalitéer: Hög mark- och luftfuktighet. Död ved.

Naturvårdsarter: Vanlig groda (§), blåsflikmossa (S), hårklomossa (§).

Tidigare uppgifter: -

Områdesskydd: -

Objekt ID: 6 Dike/uträtad bäck

Längd: 225 meter

Naturvärdesbedömning: Naturvärdesklass 4 – Visst naturvärde

Dominerande naturtyp: Vattendrag.

Biotoper: Skogsdike.

Beskrivning: Diken eller möjligtvis till viss del uträtad bäck. Dikena är breda, men ganska grunda och mer eller mindre lugnflytande med mjukbotten. Det finns relativt mycket död ved i dikesfåran, vilket skapar variation. Bitvis finns rikligt med vegetation, t.ex. kärrbräsma och olika vitmossor; på andra ställen är botten utan vegetation med tjocka lager av sediment.

Biotopkvalitéer: Rinnande vatten, död ved i vatten.

Naturvårdsarter: -

Tidigare uppgifter: -

Områdesskydd: -

Kommentar: Rinnande vatten har som regel ett biotopvärde. Samtidigt bidrar dikena till att avvattna sumpskogen intill, vilket gör att naturvärdet på den marken är lägre än vad det skulle ha varit utan diken. Med andra ord så skulle naturvärdet i området som helhet vara högre om diket inte hade funnits.

Referenser

Publikationer

- Naturvårdsverket. 2009. Handbok för artskyddsförordningen. Del 1. Fridlysning och dispenser. Handbok 2009:2. Naturresursavdelningen.
- Nitare, J. 2019. Skyddsvärd skog. Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsen. Jönköping.
- Nitare, J. 2000. Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. Skogsstyrelsen. Jönköping.
- SLU Artdatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. SLU Artdatabanken, Uppsala.
- Svensk författningssamling 2007:845. Artskyddsförordning. Miljö- och energidepartementet.
- Swedish Standards Institute 2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. – Svensk Standard SS 199000:214.

Internetbaserade källor

www.artfakta.se

Bilaga – Förtydliganden av metodik

Förarbete

För att identifiera potentiella naturvärdesobjekt flygbildtolkades hela inventeringsområdet med hjälp av ortofoto. Relevant information om biologiska bevarandevärden och naturvårdsintressen eftersöktes dessutom från följande källor:

- Länsstyrelsens WebbGIS
- Naturvårdsverkets Skyddad natur
- Skogsstyrelsens Skogens pärlor
- Jordbruksverkets databas TUVÅ
- Vatteninformationssystem i Sverige VISS
- Biotopkarteringsdatabasen
- ArtDatabanken. Uttag av rödlistade, fridlysta, N2000 och skyddsklassade arter. Uttag gjort 2022-02-04.

Naturvårdsarter

Med naturvårdsart avses art som indikerar att ett område har naturvärde eller som i sig själv är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Bland naturvårdsarterna har rödlistade arter och skyddade arter särskild betydelse. Naturvårdsarter kan, men behöver inte, tillhöra en eller flera olika kategorier enligt nedan.

Med **rödlistad art** menas art som enligt den internationella naturvårdsunionens (IUCN) kriterier inte bedöms ha långsiktigt livskraftig population i Sverige utan löper risk att försvinna från landet. Rödlistade arter delas in i olika hotkategorier. NT= Nära hotad, VU = sårbar, EN = starkt hotad, CR = Akut hotad och RE = nationellt utdöd. Rödlistade arter markeras i rapporten med någon av ovanstående hotkategorier efter artnamnet. Kategorierna VU, EN och CR räknas som hotade (ArtDatabanken, 2020).

Skyddade arter markeras i rapporten med § efter artnamnet. Med **skyddad art** eller **fridlyst** avses art som omfattas av förbud enligt 4–9 §§ artskyddsförordningen. När det gäller fåglar, som samtliga är skyddade, är praxis att särskilt beakta rödlistade arter och arter som redovisas i bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv. Stöd för en sådan praxis finns i Naturvårdsverkets handbok (Naturvårdsverket 2009) där följande står att läsa: "Även om alla fågelarter omfattas av skydd enligt förordningen bör arter markerade med B i bilaga 1 till artskyddsförordningen, rödlistade arter samt sådana arter som uppvisar en negativ trend prioriteras i skyddsarbetet."

Skogsstyrelsen har tagit fram en förteckning över arter som genom sin närvaro indikerar att ett område har högt naturvärde i skog – **signalarter i skog**. Art som tillhör denna kategori markeras med S efter artnamnet. Arter som enligt Skogsstyrelsens

förteckningar har lågt signalvärde i den aktuella regionen har inte beaktats vid naturvärdesbedömningen (Nitare 2000; Nitare 2019).

För varje Natura 2000-naturtyp finns en lista på **typiska arter**. Dessa används för att bedöma ett områdes bevarandestatus. Typiska arter markeras med T efter artnamnet. En typisk art anses i första hand vara relevant för vissa naturtyper, men i praktiken kan många typiska arter även fungera som naturvårdsarter även i andra naturtyper.

Arter som bedöms uppfylla definitionen för naturvårdsart men som inte tillhör någon av ovanstående kategorier markeras med NV efter artnamnet. Sådana arter kan vara mindre allmänna arter eller arter som kan betraktas som indikatorarter men som inte finns redovisade på officiella listor.

Generellt skyddade biotopskyddsområden

Generellt skyddade biotopskyddsområden är skyddade enligt miljöbalken 7 kap 11§ och bilaga 1 till förordningen om områdesskydd. De flesta generellt skyddade biotopskyddsområdena finns i jordbrukslandskapet (Naturvårdsverket, 2012). Dessa är:

- Allé
- Källa med omgivande våtmark i jordbruksmark
- Odlingsröse i jordbruksmark
- Pilevall
- Småvatten och våtmark i jordbruksmark
- Stenmur i jordbruksmark
- Åkerholme